

Impulsi

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Impresum

Vodenje projekta

Dr. Sebastian Fischer
Institut za didaktiku demokracije
Leibnizovo sveučilište, Hannover

Koordinator projekta

Arne Schrader

Autorstvo materijala

DETECT konzorcij

Dizajn

Mareike Heldt

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Autorska prava:

Sva prava su pridržana. Sadržaj ove publikacije se može koristiti u obrazovne i druge nekomercijalne svrhe, uz pravilno navođenje izvora „Erasmus+ projekt DETECT“.

Materijali su dostupni na internetskim stranicama:

www.detect-erasmus.eu

Projekt je realiziran uz finansijsku podršku Europske komisije. Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost autora. Europska komisija ne može se smatrati odgovornom za bilo koji oblik korištenja sadržaja. Oznaka projekta: 2018-1-DE03-KA201-047400

Partneri na projektu

Leibnizovo sveučilište, Hannover
Institut za didaktiku demokracije
Njemačka

 Institut für
Didaktik der Demokratie

GONG
Hrvatska

Gimnazija Pula
Hrvatska

Centar za europske izbjegličke,
migracijske i etničke studije,
Novo bugarsko sveučilište
Bugarska

Centar za obuku i osposobljavanje
pedagoških specijalista
Bugarska

Demokratiezentrum Wien
Austrija

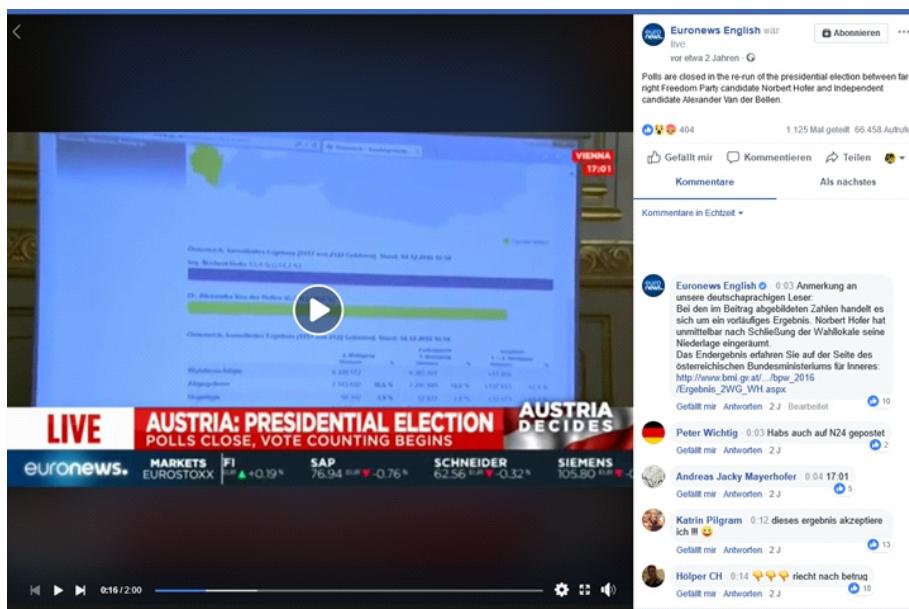

www.demokratiezentrum.org

Inhalt

Austrija	05
Navodna izborna prijevara na predsjedničkim izborima u Austriji	05
Skandal protiv „novogodišnje bebe“ u Austriji	08
Društveni botovi protiv Globalnog kompaktnog o migracijama	10
'Božićnica' za izbjeglice (međunarodno relevantan primjer)	13
George Soros, antisemitizam i stranka FPÖ	15
Bugarska	19
Dezinformacije o migracijskim tokovima iz pera krajne desnog političara Angela Džambazkog	19
Dan spomena na žrtve komunizma: lažne fotografije	21
'Lažne vijesti' kao rezultat neznanja političkih lidera	23
Lažna vijest o dotacijama za romsku djecu	27
Manjak transparentnosti u javnom financiranju vs. zarobljavanja države	30
Hrvatska	33
'Uvrijeđeni muslimani' napadaju božićno drvce	33
Gdje je Dante u Paklu smjestio neodlučne?	35
Liječenje depresije šetnjama u prirodi	36
Njemačka	39
Stara godina, Dortmund, 2017	39
Njemačka političarka iz Stranke zelenih navodno brani ubojstvo studentice	40
'Suncu je svejedno'	41
'Messereinwanderung' ('Imigracija s noževima')	42
Europe	43
'Islamizacija Europe'	43

Navodna izborna prijevara na predsjedničkim izborima u Austriji

što se dogodilo?

U svibnju 2016. godine, tijekom drugog kruga predsjedničkih izbora između Alexandra Van der Bellena (Stranka zelenih) i kandidata desnice Noberta Hofera (Slobodarska stranka), video koji navodno dokazuje izbornu prijevaru i Hoferovu pobjedu je postao viralan.

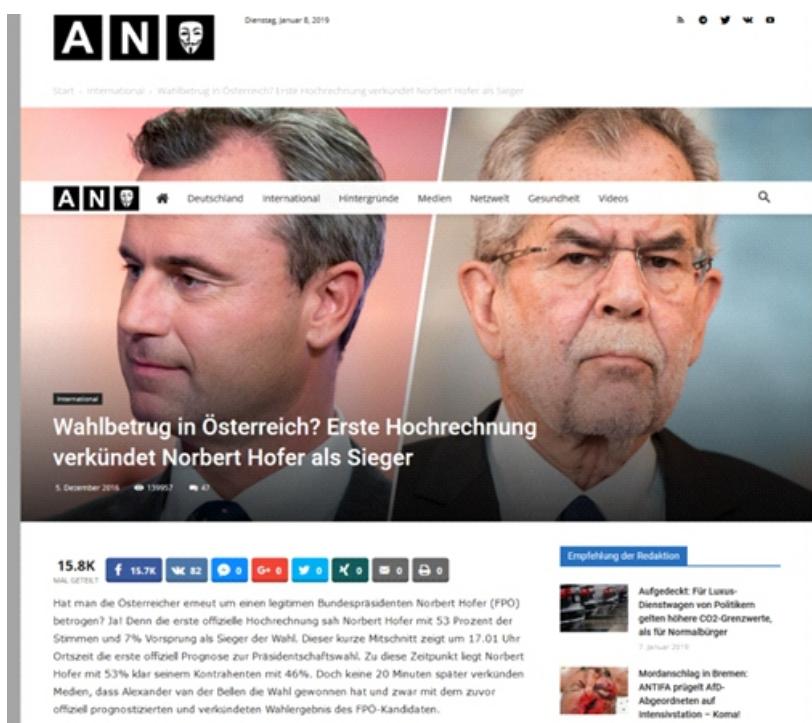
Video je prvi objavio Euronews. No, ovdje je Euronews pogriješio. U 17 sati pokazali su grafikon koji je pogrešno protumačen kao prognoza izbornih rezultata i pobjeda Norberta Hofera. Ovo je bila pogreška. Grafikon je samo prikazivao preliminarne rezultate glasanja u ruralnoj Austriji. Glasovi iz urbanih područja kao i poštanski glasovi (a jedni i drugi favorizirali su Van der Bellena) još nisu bili uključeni u prebrojavanje. Euronews se ispričao i odmah ispravio svoju pogrešku, proglašivši Van der Bellena pobjednikom.

U čemu je bio problem?

Kada je izvorno objavljen, video je dobio okvir i oznaku #wahlbetrug (prijevara na izborima), a iznova i iznova postavljale su ga desničarske stranice. Pokušaji ispravljanja navoda iz videozapisa namjerno su ignorirani ili optuživani da su u krivu. Pogotovo je desničarska stranica anonimnews.ru, koja je popularna za širenje teorija zavjere, odigrala dominantnu ulogu u promociji priče o #wahlbetrug. Članak na web stranici koji se bavi ovom "prijevarom" podijeljen je više od 14.000 puta. U tekstu se tvrdi da su Austrijanci ponovno izdani i da im je uskraćen od istinski pobjednik izbora Norbert Hofer ("Hat man die Österreicher erneut um einen legitimen Bundespräsidenten Norbert Hofer (FPÖ) betrogen? Ja!") Dakle, izvađene iz izvornog konteksta, informacije su iskrivljene i falsificirane. Upotrijebljene su za navođenje birača na pogrešan zaključak i jačanje nepovjerenja u demokratski postupak glasanja. Kao potpora tvrdnji, kao izvor korišten je etablirani medij (video zapis Euronews).

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Austrije, informativni kanal Zeit im Bild i stranica za provjeru činjenica Mimikama odmah su intervenirali, pružajući činjenice i ističući lažne tvrdnje o videozapisu. Ipak, mnogi korisnici društvenih mreža nisu se mogli uvjeriti u to da je objava sadržavala dezinformacije i nastavili su sumnjati u legitimitet rezultata izbora. Čak i nakon što su javnosti pruženi točni podaci, jedan je korisnik napisao: "Činjenica je da u ovome postoji nešto sumnivo." ("Fakt ist, da stinkt etwas gewaltig.").

Video su ubrzo pokupili (krajnje desni) Youtuberi. Zbog mnogih interakcija (oznake sviđanja, dijeljenja, komentari) i tehničke podrške (algoritmi) tema je ušla u trend i danima je sugerirana mnogim korisnicima na Youtube-u. Ovaj videozapis nije stajao sam za sebe jer su posebno desničarski blogeri stvorili daljnje blogove argumentirajući protiv prihvatanja izbornih rezultata (npr. <https://www.youtube.com/watch?v=WWqYrRAkdsA>) što je dodatno učvrstilo ideju da je došlo manipulacije predsjedničkim izborima.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- Anonymous.ru. 5.12.2016. Wahlbetrug in Österreich? Erste Hochrechnung verkündet Norbert Hofer als Sieger. Retrieved from: http://www.anonymousnews.ru/2016/12/05/wahlbetrug-in-oesterreich-erste-hochrechnung-zeigt-hofer-als-wahlgewinner/?fbclid=IwAR2acTkKOYtl0KZK3Twf8ibSleCHo22EumAxqe2fDR8cjcyiqkJR8wKM_fg
- <https://www.youtube.com/watch?v=WWqYrRAkdsA> (one example of a video by a right-wing Youtuber)
- Euronews English. 4.12.2016, Facebook Post. Retrieved from:
<https://www.facebook.com/euronews/videos/vb.101402598109/10154437812073110/?type=2&theater>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Der Standard. 6.12.2016. Retrieved from: <https://derstandard.at/2000048859152/Erneuter-Wahlbetrug-in-Oesterreich-Fake-Video-verbreitet-sich-rasant>
- Brodnig, Ingrid. 12.12.2016, Das Profil. „Da stinkt was“: Wie Verschwörungstheorien entstehen. Abrufbar unter: <https://www.profil.at/oesterreich/wie-verschwoerungstheorien-entstehen-euronews-video-7806493>
- Bundesministerium für Inneres. 5.12.2016, Facebook Post. Retrieved from:
<https://www.facebook.com/BundesministeriumFuerInneres/photos/a.576249875859125/714463142037797/?type=3>
- Leitner, Michael. 5.12.2016, Futurezone.at. Nutzer fallen auf Wahlmanipulations-Video herein. Retrieved from: <https://futurezone.at/digital-life/facebook-nutzer-fallen-auf-wahlmanipulations-video-herein/>

Ideje i zadaci za rad u učionici

- Kako bi se raspravljalo o utjecaju (manipuliranih) statističkih podataka, slučaj Euronewsa može se ponovno aktualizirati u nastavi. Učitelj_ica može odabrat dvoje učenika_ca koji će nastupiti kao kandidati za predsjedničke izbore ili odabrat dvoje stvarnih političara, koje prethodno predstavlja u nekoliko rečenica. Tim koji preuzima uloge novinara (2-3 učenika_ca) pita kolege o njihovom izboru. Treba držati u tajnosti koliko se često bira kandidate. U drugom krugu taj se postupak ponavlja s ostalim kandidatima (kako bi se izbjegao utjecaj prethodnih izbora). Međutim, sada glasači daju svoj glas na javnom popisu, koji pokazuje odluke

ostalih birača. Nakon toga se prikazuju svi rezultati. Sada učenici mogu razgovarati o mogućim razlikama između dva izbora. Jesu li informacije o tome kako drugi ljudi glasaju utjecale na njihovu odluku? Učitelj može razgovarati s učenicima je li im druga odluka bila lakša od one druge ili su smatrali da je veća vjerojatnost da će se pridružiti većini ili onome što su odabrali njihovi prijatelji.

U dalnjem koraku učenici istražuju "Aschov eksperiment sukladnosti" ili "bandwagon efekt" i rezultati se prikupljaju u razredu. Učenici odgovaraju na pitanje "Kakve učinke krivotvoreni statistički podaci mogu imati na stvarne političke prilike?"

- Učenici će raspravljaju o sljedećim pitanjima u skupinama od 4-5 osoba: (1) Prikupite svoje prethodno znanje o "filter mjehurićima" na mentalnoj mapi. Ako je potrebno, možete istraživati na Internetu. (2) Kakvu su ulogu u slučaju Euronews mogli odigrati „filter mjehurići“ u formiranju mišljenja? Kako se može potkrijepiti uvjerenje da izbori nisu bili pošteni, iako je Euronews statistiku već bio opravdao kao zabludu?

skandal protiv „novogodišnje bebe“ u Austriji

(Ovaj primjer ne odgovara kategoriji dezinformacija, već pokazuje kolika je moć umjetno stvorenih skandala u javnosti te kako je moguće da nedužni ljudi njima budu ušutkani)

što se dogodilo?

Svake se godine u medijima objavljuje prva beba rođena u austrijskoj državi u novoj godini – "Silvestarska beba". Ovaj se sretni događaj obično slavi s ljubavlju i čestitkama. Međutim, nakon što je bečka bolnica proglašila prvorodenu bebu u Beču 2018. Godine, uslijedio je skandal. Na slici je sretna obitelj, majka nosi maramu za glavu.

u čemu je bio problem?

Pojačan ekstremno desnim stranicama koje su potaknule mržnju prema obitelji, skandal je trajao i sljedećih dana. No, mnogi su korisnici interneta izrazili svoju solidarnost s obitelji, a među njima i predsjednik Van der Bellen.

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Der Standard. 3.1.2018. Wiener Neujahrsbaby schlägt Welle von Hasspostings entgegen. Retrieved from: <https://derstandard.at/2000071398600/Wiener-Neujahrsbaby-schlaegt-Welle-von-Hasspostings-entgegen>
- Der Standard. 4.1.2018. Hetze gegen Wiener Neujahrsbaby: Anzeige gegen Hassposter. Retrieved from: <https://derstandard.at/2000071459692/Hetze-gegen-Wiener-Neujahrsbaby-Ermittlungen-gegen-Hassposter>
- Heute. 4.1.2018. Anzeigen und Ermittlungen nach Hass auf Bay laufen. Retrieved from: <https://www.heute.at/digital/multimedia/story/Neujahrsbaby-Wien--Anzeigen-und-Ermittlungen-nach-Hass-auf-Baby-Asel-laufen-56791764>
- Melissa, Eddy. 4.1.2018. New York Times: Vienna “New Year’s Baby” Greeted First With Hate, Then Hearts. Retrieved from: https://www.nytimes.com/2018/01/04/world/europe/vienna-new-years-baby.html?fbclid=IwAR2jgqx9G9zzuiUBFk43bWzTvyFpvc4_Y63736vKwkEztiwDBZo4D0sbBks

- Tulej, Aleksandra. 2.1.2018. Biber: Die schlimmsten Hasskommentare um das Neujahrssbaby 2018. Retrieved from: https://www.dasbiber.at/blog/die-schlimmsten-hasskommentare-um-das-neujahrssbaby-2018?fbclid=IwAR0B6KcV0chNQPFJ1PqzAZ1DExkom04ow1Wxx_sbe17RhBQGwa_h2yjqt7c

Ideje i zadaci za rad u učionici

- Iako sama objava o Silvestarskoj bebi nije lažna, komentari na nju stvorili su predrasude koje nisu prihvatljive. Svoju građansku hrabrost učenici mogu vježbatи izradom kolektivne slike na ploči. Učitelj_ica na polu postavlja presliku medijske objave i nekoliko diskriminirajućih komentara. Učenici_ce sada pišu odgovore na isti način na koji bi odgovarali na komentare na društvenoj mreži. Zatim se u razredu raspravlja o komentarima. Učenici_ce također istražuju oznaku #flowerrain i u timovima razgovaraju o rezultatima. Rasprava se nastavlja s cijelim razredom.
- Ovakvi se kreirani skandali događaju se sve češće i mnogi ljudi pate od mržnje internetskih zajednica. Učenici_ce u timovima od po dvoje istražuju slučajeve kako su kreirani skandali oko Silvestarske bebe, Sigrid Maurer (političarke austrijske Stranke zelenih) i Philippa Awounoua (reklamnog modela) i odgovaraju na sljedeća pitanja: (1) S kojim su se vrstama predrasuda i diskriminacije žrtve morale suočiti? Koji su bili razlozi skandala? (2) Kako su žrtve, osobe koje su javno prepoznate i drugi korisnici reagirali na producirane skandale? (3) Kakve posljedice ovako stvoren skandali mogu imati za žrtve? (4) Kako ocjenjujete razvoj slučajeva kreiranih skandala? Kako bi se škole, vlade i pojedinačni korisnici interneta mogli nositi s njima?

Društveni botovi protiv Globalnog kompaktne o migracijama

Što se dogodilo?

U prosincu 2018., 164 država je u Marakešu potpisalo Globalni kompakt o sigurnim, uređenim i regularnim migracijama. O ovom se međunarodnom sporazumu je intenzivno raspravljalo te su ga krajnje desne skupine koristile kao sredstvo za poticanje na mržnju prema izbjeglicama i migrantima.

U čemu je bio problem?

Uz usmjerenje rasprave od strane desničarskih skupina, masa socijalnih botova programirana je da ispisuje automatizirane "tvitove" (objave na društvenoj mreži Twitter) protiv međunarodnog sporazuma. Namijenjeni su širenju dez informacija o sporazumu, odnosno navođenju na zaključak da njemačka vlada laže svoje građane. Općenito se o migracijskom paktu intenzivno raspravljalo u Austriji. U tjednima prije potpisivanja, dezinformacije o sporazumu postale su viralne. Na kraju je austrijska vlada odlučila ne podržati sporazum. Dominantna sila u širenju dezinformacija o sporazumu bila je stranica unzensiert.at. Ove krajnje desne novine imaju mnogo političkih, osobnih i finansijskih veza sa strankom FPÖ i drugim krajnjim desničarskim krugovima. Između ostalog, ustvrdili su da će cilj sporazuma biti suzbiti slobodu tiska i prisiliti novinare da objavljuju samo pozitivne članke o migracijama. Diskreditirajući etablirane medije poput Ö1, stranica un-zensuriert.at tvrdila je da „etablirani mediji“ vrše propagandu u korist sporazuma. Uz to, desničarski ekstremistički pokret Identitaraca dalje se oglašavao protiv sporazuma na internetu, predvođen Austrijancem Martinom Sellnerom na njegovom popularnom Youtube kanalu. Njegov video u kojem iznosi pogrešne podatke o sporazumu ima više od 162 tisuće pregleda.

UN Migrationspakt stoppen - Nicht in unserem Namen!

162.418 Aufrufe

1,900 likes 316 dislikes TEILEN SPEICHERN ...

. Izvori koji su objavili dezinformacije

- Unzensiert.at. 7.10.2018. UN-Migrationspakt: Propaganda started. Retrieved from:
<https://www.unzensiert.at/content/0027914-UN-Migrationspakt-Propaganda-startet>

- Unzensiert.at. 25.11.2018. AfD-Politiker sieht Pressefreiheit durch UN-Migrationspakt massiv bedroht. Retrieved from: <https://www.unzensiert.at/content/0028310-AfD-Politiker-sieht-Pressefreiheit-durch-UN-Migrationspakt-massiv-bedroht>
- Sellner, Martin. 16.9.2018. Youtube: UN Migrationspakt stoppen: Nicht in unserem Namen. Retrieved from: <https://www.youtube.com/watch?v=VK6h14l3A60>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Der Standard, 10.12.2018. Social Bots machten im Netz Stimmung gegen Migrationspakt. Retrieved from: <https://derstandard.at/2000093566193/Social-Bots-machten-im-Netz-Stimmung-gegen-Migrationspakt>
- Die Presse. 10.12.2018. Social Bots machen Stimmung gegen Migrationspakt. Retrieved from: <https://diepresse.com/home/ausland/auszenpolitik/5543837/Social-Bots-versus-UNMigrationspakt>

. Ideje i zadaci za rad u učionici

- Analiza videa [Ako je potrebno, moguće je uključiti titlove na različitim jezicima.] Učenice i učenici gledaju Sellnerov video i odgovaraju na sljedeća pitanja:
 - Koje riječi i izraze Sellner koristi da bi uvjerio svoje gledatelje? Koncentrirajte se na pojmove "masovna migracija", "kritična", "antidemokratska". Što pokušava postići odabirom riječi?
 - Kako Sellner opravdava svoju izjavu da je sporazum protudemokratski? Istražite pojam predstavničke demokracije i utvrđite jesu li ovi navodi održivi.
 - O kojim skupinama ljudi govori Sellner? Je li ova klasifikacija prihvatljiva? Što govori protiv njezinog prihvaćanja?
 - Sellner više puta čita dijelove tekstova. Tekstove prevodi i na engleski jezik. Kako ocjenujete prijevod? Je li točan ili je sadržaj krivotvoren (ako da, u kojoj mjeri)? (Ključna riječ: kritički mediji) [Ako gledate video na engleskom, usporedite tekst s engleskim titlovima.]
 - Pogledajte komentare. Koji su osjećaji izraženi u njima? Kako su ovi osjećaji mogli nastati?
- Chat botovi: Društveni su botovi sada dobro razvijeni, pa ih je nerijetko teško razlikovati od stvarnih ljudi. Učenice_ci formiraju timove od po dvoje. Zajedno istražuju koje vrste chat botova postoje i odaberu temu koja ih zanima. Tada odaberu nekog od postojećih chat botova i započnu razgovor s njim. Učenici bi trebali odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Reagira li bot ispravno na vaša pitanja? Na kakva pitanja bot ne odgovara točno ili ne zna odgovor?
- Na koji bi način bi bot odgovorio na vaše poruke kako bi odgovor bio primjeren? Pokušajte provjeriti svoju pretpostavku.
- Možete li sa svojim botom (smisleno) razgovarati o politici?
- Ako biste se javili ovom botu, npr. na Twitteru, biste li prepoznali da je to bot? Ako da, kako biste ga otkrili?

"Božićnica" za izbjeglice (međunarodno relevantan primjer)

Što se dogodilo?

Ovaj lažni medijski izvještaj vijesti o izbjeglicama primjer je kako se etiketa satire zloupotrebljava za promicanje rasizma. Članak je kreiran pomoću web stranice nachrichten.de.com. Svatko može koristiti ovu stranicu za stvaranje lažnog sadržaja u roku od nekoliko minuta. U članku se tvrdi da je tražiteljima azila osigurano 700 eura javnog novca za Božić.

U čemu je bio problem?

Ove su se dezinformacije širile 2017. i 2018. godine. Prema analitičkoj platformi Buzzsumo, ovaj je članak u 2017. bio najpopularniji post o izbjeglicama na Facebooku. Imao je 180 000 interakcija (oznaka sviđanja, dijeljenja, komentara). Iako su stranice za provjeru činjenica dokazale da je članak lažan, neki su korisnici tvrdili da "iako je ova objava možda lažna, znamo da bi se to MOGLO dogoditi u Njemačkoj ili Austriji."

Teilt doch solchen Fake nicht.

Gefällt mir · Antworten · 2 · 1 Std

Es genügt, dass das Bild nicht gefakt ist. Die 700 könnten - nach all den Verrücktheiten - wahr sein. Das ist ja das Erschütternde...

Gefällt mir · Antworten · 4 · 1 Std

Es ist von einer Fake-Seite.

Gefällt mir · Antworten · 1 Std

Tut doch nichts zur Sache!!!

Gefällt mir · Antworten · 3 · 1 Std

700 Euro Weihnachtsgeld für Flüchtlinge

© Montag 14 Januar 2016 · 217484 Teilen

[f Auf Facebook teilen](#)

Wir das Bundeskanzleramt am Freitag mitteilte, gibt es für jeden Flüchtling der vor dem ersten Oktober nach Deutschland eingereist ist 700€ Weihnachtsgeld. Das Geld soll in erster Linie für Geschenke der Daheimgebliebenen Familienangehörigen bestimmt sein. Bundeskanzlerin Merkel hält diese geringe Summe als das mindeste das man für die Menschen aus den Kriegsgebieten aufbringen muss.

[f Auf Facebook teilen](#)

[Like](#)
[M Einen Missbrauch melden](#)

[+ Erstelle deinen eigenen Witz](#)

Izvori koji su objavili dezinformacije

- Nachrichten.de.com, N.N.: 700 Euro Weihnachtsgeld für Flüchtlinge. Retrieved from:
<http://www.nachrichten.de.com/58553a311df80/700-euro-weihnachtsgeld-fur-fluechtlings.html>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Andre, Wolf. 10.10.2018. Mimikama: Verärgern dich diese 700€ Weihnachtsgeld für Flüchtlinge? Retrieved from: <https://www.mimikama.at/allgemein/700-e-weihnachtsgeld/>
- Brodnig, Ingrid, 2018: Lügen im Netz. Wie Fake News, Populisten und unkontrollierte Technik uns manipulieren, S. 26 & 38

- Brodnig, Ingrid, N.N. Brodnigs Blog: 5 von 10 problematisch: Die Top-Meldungen zu Flüchtlingen. Retrieved from: <https://www.brodnig.org/2018/01/04/top-meldungen-fluechtlinge-2017/>
- Röttger, Tania, 30.10.2018. Correctiv.org: Bewertung: Völlig falsch. Kein Weihnachtsgeld für Flüchtlinge. Retrieved from: <https://correctiv.org/faktencheck/migration/2018/10/30/kein-weihnachtsgeld-fuer-fluechtlinge>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Zbog brojnih memova koji kruže Internetom, mnogi mladi još uvijek znaju za emisiju X-Factor s Jonathanom Frakesom. U svakoj epizodi priča jezivu priču. Na kraju otkriva je li ova priča istinita ili izmišljena. Učenici_ce formiraju grupe od 4-5 osoba i traže članke ili videozapise na mreži. Mogu birati pouzdane ili lažne objave. Tada pred razredom predstavljaju priču kao što bi to učinio Frakes, a ostatak razreda mora zaključiti je li priča istinita ili lažna. Učenici_ce se koriste strategijama koje im je učitelj prethodno pokazao (obrnuto pretraživanje slika, stranice za provjeru činjenica itd.) Na kraju, grupa otkriva istinu o svojoj priči. Alternativno, svaka grupa može pokazati kolegicama i kolegama iz razreda putem projekcije pokazati je li riječ o lažnoj ili pouzdanoj priči. Svaka bi skupina trebala koristiti drugačiju strategiju. Na kraju se sve prikupljaju i vodi se zaključna rasprava o različitim strategijama.

George Soros, antisemitizam i stranka FPÖ

Što se dogodilo?

U tradiciji antisemitskog govora mržnje, desničarski mediji često ciljaju američko-mađarskog milijardera Georgea Sorosa. "Legendu o Sorosu" prve su stvorile mađarske desničarske ekstremističke skupine, a kasnije su ih usvojile austrijske desničarske skupine bliske FPÖ, kao i njihovi istomišljenici u drugim državama. U osnovi, tvrde da "zli Židov" Soros "manipulira" ili se "uvlači" u austrijski politički establišment i medije. Pogotovo tijekom posljednjih izbora, FPÖ je koristio ove lažne tvrdnje da bi diskreditirao kandidata Sebastiana Kurza.

U čemu je bio problem?

Od odluke o preseljenju Srednjoeuropskog sveučilišta ("Sorosevo sveučilište") u Beč, lažne informacije i antisemitizam protiv Sorosa ponovno su se povećali. Razni desničarski mediji stvaraju raznolik niz neistinitih sadržaja o Sorosovoj agendi da uništi demokracije i države izlažući ih nekontroliranoj imigraciji.

HC Strache 31. Oktober um 22:29 ·

<https://www.facebook.com/strache/posts/10208010787687299>

Orbán gibt Soros Mitschuld an Flüchtlingskrise

Ungarns Ministerpräsident Orbán macht den US-Milliardär Soros für den Flüchtlingsstrom mitverantwortlich. Dieser fördere ein Menschenrechts-Aktivisten-Netz. Nun stehe Europas Demokratie vor dem Aus.

M.WELT.DE

Gefällt mir Kommentieren Teilen

1032 Personen gefällt das. Am relevantesten

298 Mal geteilt

Ursula Schäfer vor 3 Monaten

Dieser Jude Soros ist ein satanisches, verkommenes, altes Miststück

133 ANTWORTEN

Izvori koji su objavili dezinformacije

- Klagemauer.tv, 3.10.2018. Youtube: Das Spinnennetz des George Soros für grenzenlose Migration. Retrieved from: <https://www.youtube.com/watch?v=VRl5Mjbcf1o&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3Ql-kvrEcZvtOxvnfoWgcqvcEbmV7331A8eV3BQmG0cHMGMzfRboQx6Rw>

- Unzensuriert.at. N.N. Mitgliedschaft im elitären Klub ECFR: Ist Sebastian Kurz von Soros finanziert? Retrieved from: <https://www.unzensuriert.at/content/0024903-Mitgliedschaft-im-elitaer-en-Klub-ECFR-Ist-Sebastian-Kurz-von-Soros-finanziert>
- Unzensuriert.at. N.N. George Soros bildete klammheimlich die zweitgrößte Stiftung in den USA. Retrieved from: <https://www.unzensuriert.at/content/0025328-George-Soros-bildete-klammheimlich-die-zweitgroesste-Stiftung-den-USA?fbclid=IwAR3c9iEAS3qml1ATTcN1Yik9c2oNE9yk0G3HmBMITOzV7Q41G68JvluWeY>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Brodnig, Ingrid, N.N. Brodnigs Blog: Falsche Zahlen und antisemitische Feindbilder. Retrieved from: <https://www.brodnig.org/2017/08/28/falsche-zahlen-antisemitische-feindbilder/>
- Derstandard.at, 19.11.2018: Welle an Hasspostings nach Treffen zwischen Kurz und Soros. Retrieved from: https://derstandard.at/2000091706949/Welle-an-Hasspostings-nach-Treffen-zwischen-Kurz-und-Soros?fbclid=IwAR1yzEJY0zx6tqK3Y7f4nBtmQ8udai9QSEUnnFI4_q9ts45AALv2P2Tyk5s
- Glösel, Kathrin, 23.4.2018. Kontrast.at: Antisemitische Verschwörungstheorien. Warum uns Gudenus und die FPÖ über George Soros belügen. Retrieved from: <https://kontrast.at/gudenus-fpoe-soros/>
- Hagen, Lara, 14.3.2018: Unzensuriert.at und FPÖ mit antisemitischen Tönen gegen Soros. Retrieved from: <https://derstandard.at/2000076136211/Unzensuriert-und-FPOe-mit-antisemitischen-Toenen-gegen-Soros?ref=article&fbclid=IwAR15dm2dpar68m3WY4q3Bd9durF7zvLqHA0izBIDYSyclQIUL7NmBVf35JE>
- Peham, Andreas, 26.4.2018. Mosaik-Blog: „Verschämter Antisemitismus ist in der FPÖ Parteiräson“: Andreas Peham über Gudenus und die Soros-Legende. Retrieved from: <https://mosaik-blog.at/soros-gudenus-fpoe-verschaemter-antisemitismus-parteiraeson-andreas-peham/?fbclid=IwAR3-UT6oNromdpa5MrDCwEUU70GtPB9HxDTgJGarHnemj90zYiw6qWmLfo>
- Stopptdierechten.at, 12.10.2017: George Soros und die FPÖ (II). Die Dokumentation. Retrieved from: https://www.stopptdierechten.at/2017/10/12/george-soros-und-die-fpoe-ii-die-dokumentation/?fbclid=IwAR0EuvFpfpTjKY071sWy5qfMUzMVQ_oBdziXcaqBlb20SXgs18Kj5ZwkpR0

Ideje i zadaci za rad u učionici

Film koji objašnjava fenomen antisemitizma: Antisemitizam je raširena pojava i izvor raznih teorija zavjere. Učenici_ce formiraju četiri skupine kako bi naučili više o antisemitizmu i teorijama zavjere. Svaka skupina preuzima drugaćiji aspekt teme i istražuje na Internetu (učitelj_ica treba preporučiti nekoliko pouzdanih web stranica kao polazišta) ili uz pomoć materijala:

- Definicije antisemitizma.
- Antisemitske predrasude: Koje su predrasude prema Židovima danas popularne? Koja je pozadina tih predrasuda? Zašto predrasude mogu biti opasne i štetne?
- Povijest antisemitizma: Kada počinje antisemitizam? Kako se razvijao s vremenom? Koje su teorije zavjere i predrasude danas posebno popularne?
- Slučaj Georgea Sorosa: Koje predrasude postoje? Koje naslove nalazite o Sorisu i antisemitskim predrasudama? Kako na to reagiraju drugi, pouzdani mediji?

Učenici_ce zatim zajedno izrađuju prezentaciju i/ili film s objašnjenjima na svojim pametnim telefonima. Svaki tim radi na svojoj temi, ali timovi bi se trebali koordinirati kako bi se izbjeglo preklapanje sadržaja. Svaka skupina razmišlja o tome kako može predstaviti svoj sadržaj na zanimljiv način, pri čemu svaka grupa nema više od pet minuta za razgovor. Mogu raditi s plakatima, pločama, predmetima, dramatizacijom itd. Na kraju se svi prilozi predstavljaju jedan za drugim, tako da se stvara kontinuirani film koji zorno prikazuje ovaj fenomen. Ako je pribavljen pristanak roditelja, učenika i škole, prezentacija se može snimati.

Mogući izvor za početak istraživanja: <https://www.lpb-bw.de/verschwoerungstheorien#c45495>

Bugarska

Dezinformacije o migracijskim tokovima iz pera krajnje desnog političara Angela Džambazkog

Što se dogodilo?

Otvoreno pismo od 9. srpnja 2018. člana Europskog parlamenta Angela Džambazkog i općinskog vijećnika iz Sofije Carlosa Contrerasa, obojice iz stranke VMRO, dijela vladajuće koalicije, tvrdilo je da su glavni grad države "preplavile tisuće stranaca". Prema njihovim riječima, ova situacija predstavlja prijetnju zdravlju i sigurnosti građana Sofije. Dalje, Džambazki i Contreras tvrde da migranti, uglavnom mladići, zauzimaju i teroriziraju cijela susjedstva.

U čemu je bio problem?

Ovo je bila lažna tvrdnja o stvarnoj situaciji s tražiteljima azila u gradu Sofiji i Bugarskoj, koja se temeljila na približavanju govoru mržnje i manipuliranju javnim mnijenjem koristeći strah.

Izvori koji su objavili dezinformacije

Različiti mediji su objavili članke u kojima su izjave Džambazkog i Contrerasa prenesene bez propitivanja:

- <https://offnews.bg/politika/vmro-poiskaha-zakrivane-na-tcentrovete-za-migranti-v-sofia684031.html>
- <https://www.segabg.com/node/6677>

- <https://www.mediapool.bg/vmro-iska-zakrivane-na-migrantskite-tsentrive-v-sofija-news281257.html>
- <https://www.dnes.bg/obshtestvo/2018/07/09/vmro-nastoiavat-da-se-zakriiat-centrovete-za-migranti-v-sofia.381698>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- 27 srpnja 2018.: Mediapool objavljuje članak „Istina ili ne? VMRO: Gomile ilegalnih migranata teroriziraju Sofiju“
https://www.mediapool.bg/vyarno-ili-ne-vmro-talpi-ot-neza_konni-migranti-podlozhiha-na-teror-sofija-news281977.html
- Prema navodima u članku, javni podaci Državne agencije za izbjeglice i Ministarstva unutarnjih poslova pokazuju da je broj tražitelja azila u Bugarskoj za razdoblje od siječnja do srpnja 2018. najniži još od 2012. godine. Stranice Državne agencije za izbjeglice: <https://aref.government.bg/bg/node/238>
- Stranice Ministarstva unutarnjih poslova, Uprave za migracije: <https://mvr.bg>
- Također, statistike Ministarstva unutarnjih poslova ne dokazuju izjavu Džambazkog i Contrerasa da azilanti teroriziraju Sofiju - broj zločina koje su počinili stranci nekoliko je puta manji od broja zločina koje su počinili bugarski državljeni. Ministarstvo unutarnjih poslova, web stranica Uprave glavnog grada:
<https://www.mvr.bg/sdvr>
- Tvrđnje Džambazkog i Contrerasa kao lažne su prokazali i premijer Bojko Borisov i potpredsjednik vlade, ministar obrane i čelnik iste stranke VMRO Krasimir Karakačanov. Protokol, Vijeće ministara, 18.07.2018:
http://pris.government.bg/prin/document_view.aspx?DocumentID=Pqo/Gh2hWezuiUaCtLOlog==

Ideje i zadaci za rad u učionici

Povedite raspravu o govoru mržnje, manipuliranju političkim diskursom, o tome kako mediji koji reproduciraju vijesti ne predstavljaju uvijek provjerene informacije već tvrdnje i mišljenja političara. Učenice i učenici mogu vježbati kako pretraživati informacije na web stranicama institucija i kako provjeravati političke izjave.

Dan spomina na žrtve komunizma : lažne fotografije

Što se dogodilo?

U Bugarskoj se 1. veljače obilježava uspomena na žrtve komunističkog režima. Ovom su prigodom mediji objavili foto-materijale za prikaz djelovanja Narodnog suda iz 1945., oko 30 000 mrtvih nakon uspostavljanja novog režima i okrutnosti komunističkih koncentracionih logora. Književnica, bivša diplomatkinja i aktivistica za ljudska prava Lea Cohen, provela je istraživanje koje je pokazalo da je većina fotografija s drugih događaja kao što je deportacija Židova iz Makedonije (pod bugarskom upravom u to doba), na kojima se vide ljudi u Auschwitzu itd. Njezina objava na Facebooku ima 1,4 tisuća dijeljenja.

U čemu je bio problem?

Neki mediji koriste netočne fotografije za ilustraciju povijesnih događaja. Istodobno, jedna objava osobe s određenim utjecajem na Facebooku može služiti kao dokaz da se te fotografije pogrešno koriste bez ikakvog pouzdanog izvora.

Lea Cohen
2 February at 10:31 ·

Вчерашният ден , 1 февруари бе съпроводен със снимков материал от медите . За съжаление голяма част от снимките са фалшиви, тъй като се отнасят до други събития, които нямат нищо общо с Народния съд . Ако историята се прави с фалшиви документи, и тя става фалшива . И така конкретно :

- Снимки 1 и 5 са от 1946 и нямат нищо общо с Народния съд (широко използвани от много медии) . Намира се в ДАА
- Снимка 2 е от Аушвиц, а не от Белене .
- Снимки 3,4,6, използвани в документален филм за Народния съд , не представят "изселвания на семейства на осъдените от Народния съд" , а са съответно от Лом и Скопие и представлят депортацията на гръцки и македонски евреи от български власти . Тези снимки са част от документален филм от 1943 г .
- Снимка 7, представяна като скръб по убити от Народния съд , е от август 1943 от гара Кочериново и представлява "изпращане ковчега на Борис III от опечаленото гражданство" . Опечаленият младеж впрочем е с бранническа униформа, която не е смутило редакторите . Снимката е част от колекцията " Изгубената България "

Драги журналисти , това не е история , а пропаганда с фалшиви материали .

You, Solomon Bali, Ivo Hristov and 1.2K others · 37 comments · 1.4K shares

Izvori koji su objavili dezinformacije

- https://www.actualno.com/chronicles/naj-masovata-ekzekucija-na-narodnija-syd-na-bylgarski-oficeri-i-politici-news_590797.html
- <https://trafficnews.bg/urok-po-istorija/predi-74-godini-e-izvarsheno-edno-nai-golemite-zlodeianiia-130656/>
- <http://istinata.net>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

Za neke od fotografija s Cohenove objave na Facebooku postoje i drugi dokazi koji predstavljaju druge povijesne događaje. Na primjer:

Židovke protjerane iz Grčke tijekom Holokausta.

Foto: Ijubaznošću Kuće boraca iz geta

<https://www.haaretz.com/jewish/.premium-greece-passes-jewish-law-of-return-1.5337359>

Rat protiv čovječnosti: židovski zatvorenici u koncentracijskom logoru Ebensee u Austriji nakon oslobođanja od strane američkih vojnika u svibnju 1945.

Photo Credit: <https://www.telegraph.co.uk/films/denial/why-holocaust-case-matters/>

Trački živodvi ukrcani na brod za deportaciju

US Holocaust Memorial Museum

<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/photo/thracian-jews-crowded-onto-a-ship-used-for-deportations>

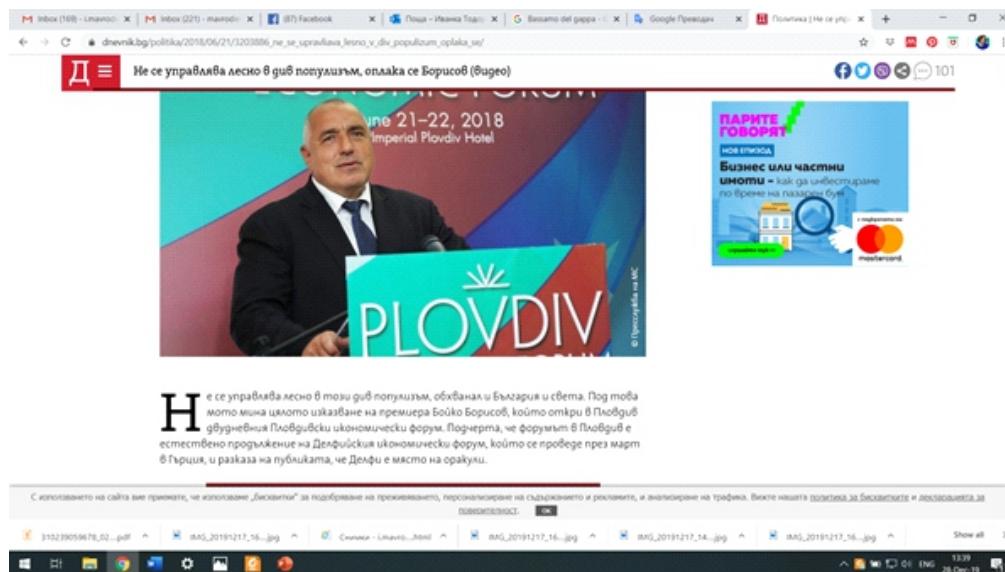
Ideje i zadaci za rad u učionici

- Povedite raspravu o ulozi slika u suvremenim medijima, uključujući društvene medije. Vježbajte kako pretraživati slike na Googleu i provjeravati što one zapravo predstavljaju.
- Raspravite o ulozi kreatora mišljenja na društvenim mrežama i o dokazima koje oni pružaju u prilog svojim argumentima i izjavama.

*“Lažne vijesti”
kao rezultat neznanja političkih lidera*

Što se dogodilo?

Izjava premijera Bojka Borisova koji je otvorio dvodnevni Gospodarski forum u Plovdivu od 21. do 22. lipnja 2018., hotel Imperial Park, Plovdiv. Naglasio je da je forum u Plovdivu prirodan nastavak Delfijskog ekonomskog foruma i rekao prisutnima da su Delfi mjesto proročišta. "U ovom divljem populizmu koji se proširio na Bugarsku i svijet nije lako upravljati. Moto ovog premijera Bojka Borisova, koji je otvorio dvodnevni Gospodarski forum u Plovdivu, prošao je pod tim motom. Naglasio je da je Plovdivski forum prirodno produženje Delfijskog ekonomskog foruma, održanog u ožujku u Grčkoj, i rekao publici da su Delfi mjesto proročanstava.

He се управлява лесно в този гиб популизъм, обхванал и България и света. Под това момто минало искажане на премиера Бойко Борисов, който отклик в Пловдив е вдъгнен в Пловдивски икономически форум. Подчертва, че форума в Пловдив е естествено продължение на Делфийския икономически форум, който се провежда през март в Гърция, и разказа на публиката, че Демфи е място на оракули.

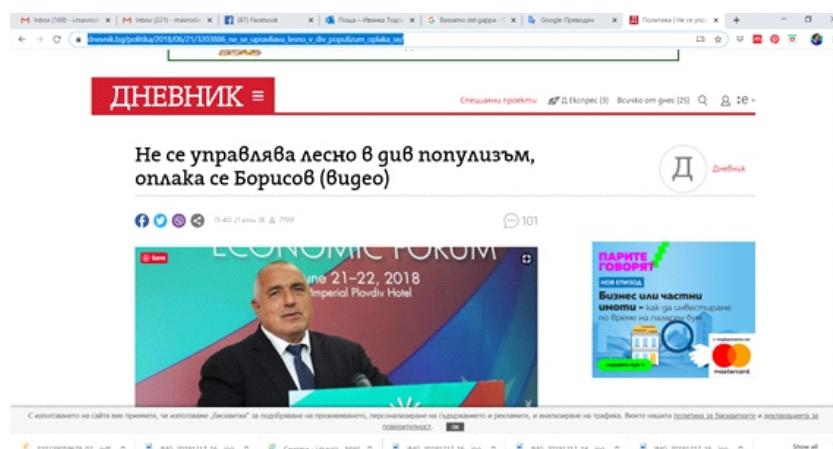
И че му је bio problem?

Nedostatak znanja o antici, suvremenim aktivnostima, međunarodnim organizacijama, forumu i populistički pristup da se bi se privuklo pažnja medija i građana. Državnici, novinari, građani trebali bi usporediti informacije i pronaći službene izvore, vjerodostojne dokaze i utvrditi činjenice iz različitih izvora.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- Dnevnik, online verzija

https://www.dnevnik.bg/politika/2018/06/21/3203886_ne_se_upravljava_lesno_v_div_populizum_oplaka_se/3

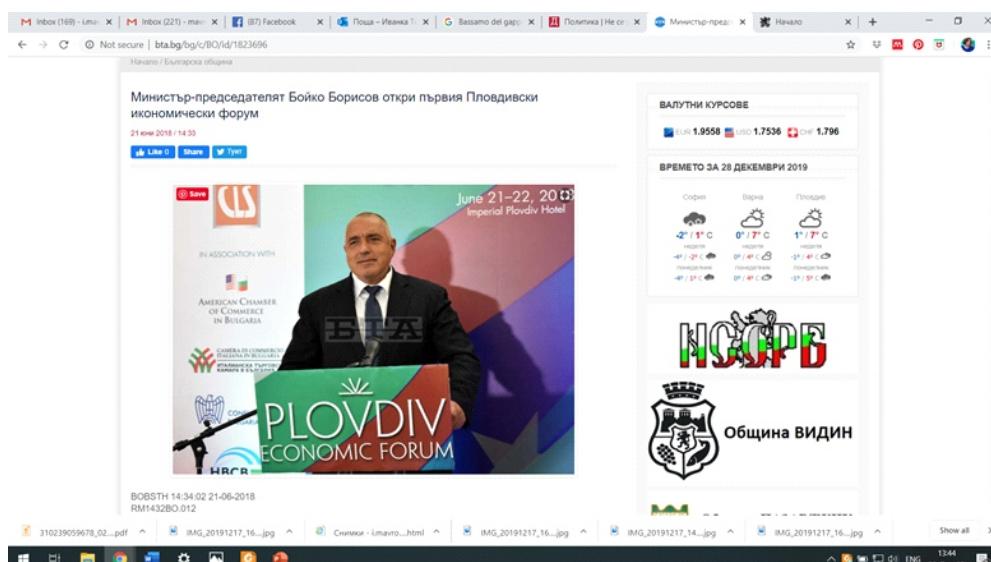
- <http://old.segabg.com/article.php?id=909904>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

Izvori o Plovdivskom ekonomskom forumu

- „Prvi ekonomski forum u Plovdivu, pod nazivom "Složeni kontekst rasta", počinje sutra. Forum će se održati u hotelu Imperial Plovdiv u četvrtak i petak, 21. i 22. lipnja 2018. Na forumu će govoriti više od osamdeset istaknutih ličnosti iz Bugarske i Europe, što će omogućiti prepoznavanje i vrednovanje ključnih izazova gospodarskog rasta.“ Plovdiv Online: <https://plovdiv-online.com>

- Bugarska informativna agencija: <http://www.bta.bg/bg/c/BO/id/1823696>

- Časopis Manager: <https://www.manager.bg/biznes/boyko-borisov-shche-otkrie-prviya-plovdivski-ikonomicheski-forum-na-21-yuni>
- Plovdiv News: <https://www.plovdivnews.bg/plovdiv/item/65109-boiko-borisov-otkriva-vazhen-ikonomicheski-forum-v-plovdiv>

Izvori o Delfijskom ekonomskom forumu

- Službena stranica Delfijskog foruma: <http://www.delphiforum.gr/>
- Centar za liberalne strategije: <http://www.cls-sofia.org/bg/partners/delphi-economic-forum-212.html>
- Econ.bg: <https://econ.bg>

Izvori o Proročištu u Delfima

- National Geographic: <https://www.nationalgeographic.com/history/magazine/2019/03-04/ancient-greece-ruins-of-delphi/>
- Wikipedia: <https://bg.wikipedia.org/>
- Grčka stranica: <https://greeklandscapes.com/delphi/>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Uputa treba sadržavati kratke informacije o slučaju, kao i jasno objašnjenje kako pronaći informacije iz različitih službenih i vjerodostojnih izvora. Sljedeći korak uključuje usporedbu izvora koristeći pristup kritičkog čitanja. Posljednji korak uključuje zaključak o lažnim vijestima i ulozi društvenih mreža i internetskih medija. Učenice i učenici imaju priliku i dobre mogućnosti za razvoj digitalne pismenosti i građanskog znanja, kako bi postali za aktivni građani i građankete i korisnici i korisnice interneta.

Lažna vijest o dotacijama za romsku djecu

što se dogodilo?

Projekt „Podrška romskim učenicima za uspješno završavanje srednjeg obrazovanja“ traje dvije godine. Proračun iznosi 561.000 eura, od čega 60% osigurava Fond za obrazovanje Roma, a 40% Ministarstvo obrazovanja i znanosti. Provedba je povjerena Centru za obrazovnu integraciju djece i učenika etničkih manjina (CEICSEM), osnovanom 2006. godine sa zadatkom provedbe politike Ministarstva obrazovanja i znanosti u području obrazovne integracije. Projekt predviđa ukupno 1.200 stipendija za dvije školske godine - 2016.-2017. i 2017.-2018. Ministrica obrazovanja Meglena Kuneva objašnjava: „Ministarstvo obrazovanja i znanosti navodi da je svrha stipendija zadržavanje romske djece u školi. Prema neslužbenim podacima, 20% djece koja polaze u prvi razred su Romi, ali njihov broj opada. U sedmom razredu romskog porijekla je 7% učenika, a u 12. razredu - samo 1%.“

U čemu je bio problem?

Objavljena je lažna tvrdnja o ovim potporama, pod naslovom "Sa stipendijama od 30 eura motiviramo Cigane [sic] da završe srednju školu". Neki od medija i nekoliko nacionalističkih stranaka i organizacija iskoristilo je projekt kao primjer podjele bugarskog društva prema etničkoj pripadnosti i socijalnom statusu.

Medijska pokrivenost uglavnom je bila putem publikacija u elektroničkim verzijama novina i internetskim medijima. Većina publikacija uključuje slike ili video zapise u tekst, međutim, neke od korištenih fotografija u

ovom slučaju nisu bile povezane sa sadržajem određene teme, već prikazuju romsku djecu na otvorenim prostorima u susjedstvu, što sugerira da nisu u školi.

Nacionalistički orijentirane političke stranke koje zastupaju Valerij Simeonov i Krasimir Karakačanov koriste se zakonodavnim tijelom i parlamentarnom govornicom umjesto televizijskih studija kako bi objavile svoju zamjerke na račun ovog projekta. Političke stranke nastoje izvući političku korist.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- <https://news.bg/education/s-po-eur-30-stipendii-motivirame-tsigancheta-dazavarshatgimnaziya.html>
- <https://news.bg/education/s-vnezapni-proverki-kuneva-shte-proveryava-dali-tsigancheata-stipendianti-sa-v-klas.html>
- <https://news.bg/education/zashto-darzhavata-da-plashta-chastnite-urotsi-na-tsigancheata-protestirat-uchenitsi-pred-mon.html>
- <https://news.bg/education/1300-tsigancheata-kandidatstvali-za-stipendii.html>
- <http://www.dnes.bg/obrazovanie/2016/10/21/roditeli-vystanaha-zashto-da-ima-stipendii-samo-za-romcheta.319407>
- <https://nova.bg/news/view/2016/10/22/162596>
- <http://www.dnes.bg/obrazovanie/2016/10/26/naprejenie-i-sred-romite-za-stipendiite-ot-mon.319979>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Official site of Center for Educational Integration of Children and Students from Ethnic Minorities (CEICSEM), <http://coiduem.mon.bg/>
- The site of Ministry of Education and science -<https://www.mon.bg/?go=events&p=detail&newsId=2220>
- BTV, minister of education Meglena Kuneva, 25.10.2016., <http://btvnovinite.bg/article/tazisutrin/razgovori-s-gosti/meglena-kuneva-za-stipendiite-za-romiskoro-ot-pazara-na-truda-shterot-romi.html>

- <http://www.mediapool.bg/okolo-600-romski-uchenitsi-shte-poluchat-stipendii-za-da-prodalzhat-uchilishte-news255362.html>
- <https://trud.bg>
- <https://www.dnes.bg/obshtestvo/2016/10/18/600-romcheta-sys-stipendii-po-obrazovatelen-proekt.319073>
- <http://btvnovinite.bg/article/bulgaria/mon-dava-stipendii-na-romski-uchenici-za-da-zavarshat-obrazovanieto-si.html>
- <http://social.framar.bg/>
- <http://www.segabg.com/article.php?id=827287>
- <http://www.banker.bg/obshtestvo-i-politika/read/kuneva-zashtiti-stipendiite-za-romski-deca>
- <http://www.dnes.bg/obrazovanie/2016/10/24/smetkite-na-kuneva-sochat-700-romcheta-s-30-stipendiia-za-shkolo.319719>
- <https://dariknews.bg/regioni/veliko-tyrnovo/centyr-amalipe-stipendiite-za-romskite-uchenici-shtenamalqt-otpadaneto-ot-uchilishte-1617354>
- <http://btvnovinite.bg/article/bulgaria/obshtestvo/stipendiite-za-romski-uchenici-integracija-ili-diskriminacija.html>
- <http://baricada.org/2016/10/27/stipendii-za-romi-ili-obrazovanie-pod-naem/>, последно посещение на 10.01.2018.
- http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2016/10/27/2851313_durjavnite_pari_za_romski_stipendii_sa_2_ot_sredstvata/

Ideje i zadaci za rad u učionici

Učenice i učenici koji sudjeluju u studiju DETECT podijeljeni su u dvije skupine. Prva skupina ima zadatak upoznati se s informacijama s web stranica koje pogrešno informiraju i manipuliraju čitateljima. Druga skupina ima zadatak upoznati podatke s web stranica koje ispravno predstavljaju ovaj projekt podrške učenicima. Dvije skupine sažimaju informacije koje su prikupile i dijele svoja mišljenja. U raspravi koju vodi učitelj_ica, učenice i učenici raspravljaju o mislima, osjećajima i stavovima sudionika u dvije skupine. Vježbe se završavaju zaključkom da je potrebno potražiti više izvora i analizirati podatke predstavljene na mreži.

Manjak transparentnosti u javnom financiranju vs. zarobljavanja države

Što se dogodilo?

Bugarska je obilno trošila na predsjedanje EU. No, ne postoji institucija koja bi rekla koliki se iznos troši na pripremu i koliko novca ostaje za 2018. godinu. „Tema uopće nije europska. Riječ je o popravljanju i rasipanju javnog novca. A sve je to u pozadini dva uzastopna popravka područja oko Nacionalne palače kulture za ukupno gotovo 17 milijuna leva [oko 9 milijuna eura].“ (https://m.offnews.bg/news/Razsledvane_68/Natcionalen-dvoretc-na-razhishchtenieto_672016.html)

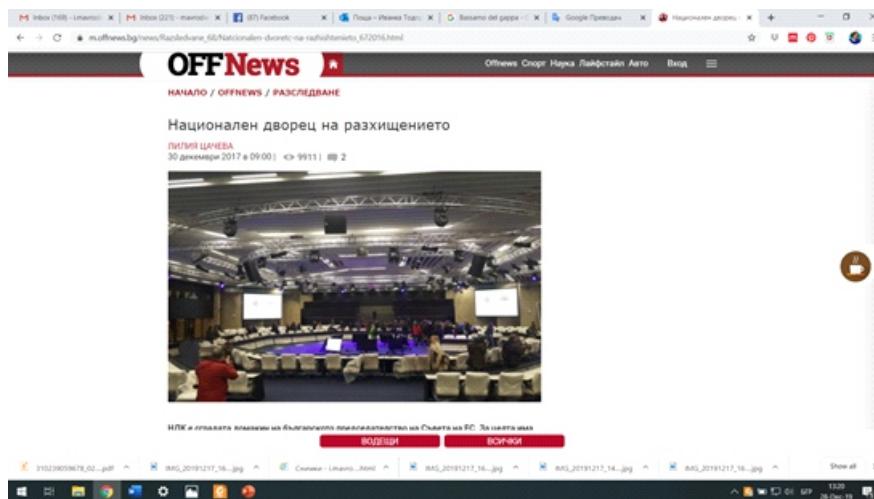
„Puno posla, 45 milijuna leva, skandali, prosvjedi, smjena direktora. Tako su protekli mjeseci provedeni u pripremi najvažnije zgrade za bugarsko predsjedanje Vijećem EU - Nacionalne palače kulture. Palača je danas otvorila svoja vrata kako bi pokazala kako izgleda danima prije ulaska dijela sumitta Europske unije. Bugarska ministrica predsjedništva Lilijana Pavlova i ministar kulture Boil Banov, direktor Nacionalne palače kulture Angel Mitev i šef odbora odveli su novinare iz palače.“ (<https://offnews.bg/obshtestvo/finalno-ndk-sled-golemia-remont-snimki-671413.html>). Članak započinje: „Bugarska ne zna koliki je iznos od planiranih 150 milijuna leva za EU Predsjedništvo Vijeća je potrošeno i koliko ostaje. Do sada jedini siguran broj označen s ministar kulture Boil Banov je da popravak Nacionalne palače kulture košta 45 milijuna leva. Ovim iznosom popravljeno je 90.000 četvornih metara od 123.000 četvornih metara u Palači kulture, koja će biti glavno turističko središte u Bugarskoj u vezi s predsjedanjem EU, koje je započelo 1. siječnja 2018.“

U čemu je bio problem?

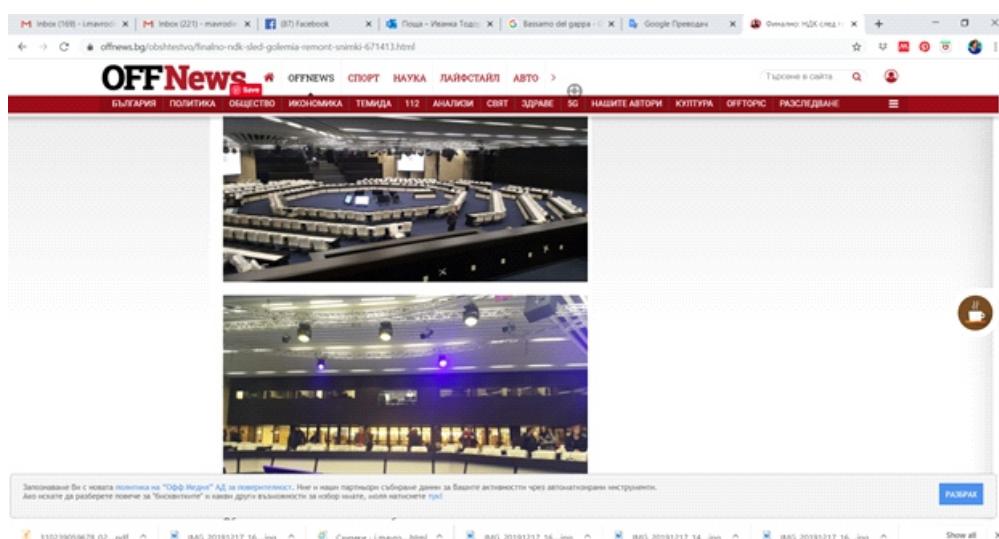
Nacionalna palača kulture službeno je mjesto bugarskog predsjedanja Vijećem Europske unije. Bugarski mediji pišu da je potrošeno mnogo novca i da nema transparentnosti i kontrole nad troškovima i kvalitetom obnove Nacionalne palače kulture. Građani sumnjaju u korupciju i trošenje novca na nepotrebne ili nevažne stvari.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- https://m.offnews.bg/news/Razsledvane_68/Natcionalen-dvorec-na-razhishtenieto_672016.html

- <https://offnews.bg/obshtestvo/finalno-ndk-sled-golemia-remont-snimki-671413.html>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- Službena stranica bugarskog predsjedanja Europskom unijom: <https://eu2018bg.bg/bg/events/37>
- Službene aktivnosti, delegate, javni događaji: <https://eu2018bg.bg/bg/news/1498>
- Sigurnosni sustav: <https://eu2018bg.bg/bg/news/44>
- Službeni rezultati ankete provedene na kraju bugarskog predsjedanja: <https://eu2018bg.bg/>
- NewsBG: <https://news.bg/society/plochkite-pred-ndk-ne-izdarzhaha-do-kraya-na-evropredsedatelstvoto.html>
- Newspaper Dnevnik: https://www.dnevnik.bg/bulgaria/2017/09/28/3049603_remontut_na_ndk_nabubna_do_nad_40_mln_leva_parite_pak
- Media Group Investor: <https://www.investor.bg/ikonomika-i-politika/332/a/12-mln-lv-STRUVA-sistemata-zasigurnost-v-ndk-izgradena-za-evropredsedatelstvoto-252365>
- Online Media Barivadata: <https://baricada.org/2018/04/25/snimki-remont>
- Online media – Invesigation Journalism: <https://www.razkritia.com>
- Darik Radio: <https://dariknews.bg>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Vrlo je važno objasniti da bi državne institucije trebale biti odgovorne u trošenju javnog novca i komunikaciji prema medijima, a nevladine organizacije igraju ključnu ulogu u civilnom društvu u vezi s transparentnošću u vezi s donositeljima odluka, kvalitetom obnove, ugledom svake od članica Europske unije.

Informacije objavljene na internetu moraju se kritički čitati i obvezno je kombinirati digitalnu pismenost sa znanjem civilnog društva i ulogom građana i korisnika interneta, digitalnih građana u društvu. Zadaci: Učenice i učenici bi trebali pronaći informacije iz različitih mrežnih izvora i usporediti ih. Zatim mogu korak po korak slijediti korake za izradu uvjerljivih dezinformacija i mogu istražiti postupak stvaranja, uspostavljanja i emitiranja lažnih sadržaja. Učitelji_ce mogu preporučiti web stranice za organiziranje provjere činjenica za primjere:

<https://www.poynter.org/tag/international-fact-checking-network> - Poynter - Međunarodna mreža za provjeru činjenica

Hrvatska

'Uvrijedeni muslimani' napadaju božićno drveće

Što se dogodilo?

Viralni video prikazuje snimke skupine ljudi u zemlji koja se služi arapskim jezikom, okupljenih oko ukrašenog božićnog drvca u javnom prostoru. Neke osobe tresu božićno drveće, dok se druge čak penju na njega i čini se da uzimaju predmete s njegovih grana i bacaju ih u okolnu gomilu. U brojnim zapadnim medijima tvrdilo se da je video snimljen u tržnom centru, za koji je izvještavano da se nalazi u Francuskoj, Njemačkoj, Norveškoj, Švedskoj, Sjedinjenim Državama ili kojoj drugoj zapadnoj zemlji. Mediji koji su objavili video obično su ga pratili tvrdnjom da video prikazuje migrante koji uništavaju ili pljačkaju božićno drveće.

Zapravo, videozapis prikazuje snimke skupine ljudi u Egiptu - možda pripadnika kršćanske vjerske skupine - koji sudjeluju u božićnoj tradiciji koja uključuje skrivanje malih poklona na božićnim drvcima kako bi ih drugi pronašli i podijelili. Ova tradicija postoji u nekom obliku u mnogim zemljama svijeta.

U čemu je bio problem?

Snimka predstavlja skupinu ljudi koja trese božićno drveće. Ali: (1) Tko su ljudi na snimci? Odakle dolaze, kakve informacije o njihovoј nacionalnosti ili vjeri imamo na raspolaganju? (2) Što točno rade ljudi sa snimke? Koju namjeru ili osjećaje izražavaju dok to čine? (3) Postoje li drugi ljudi (koji nisu sudionici) na snimci? Što rade i kako se ponašaju?

Izvori koji su objavili dezinformacije

- <http://archive.is/MX1IG/image>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <https://faktograf.hr/2018/12/13/davorin-karacic-izvijestio-o-migrantskoj-pljacki-bozicnog-drvca-u-nje-mackoj/>
- <https://www.snopes.com/fact-check/offended-muslims-attack-christmas-tree/>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Nakon prikazivanja videozapisa koji tvrdi da "Uvjijeđeni muslimani napadaju božićno drvce", zamolite svoje učenike da odgovore na neko pitanje u vezi sa sadržajem videozapisa, njegovim izvorom i izvorom sadržaja zapisanog u njemu, kao i kako otkriti je li ovaj članak istinit i ne dovodi u zabludu.

- Gdje ste pronašli objavu / članak? Gdje je objavljena? Što znate o ovom izvoru?
- Što objava/ članak tvrdi? Kako to argumentira? Koliko detaljno?
- Tko iznosi tvrdnju? Može li se ovaj izvor smatrati pouzdanim?
- Postoje li dodatni dokazi koji se nude za tvrdnju? Ako da, koji?
- Na temelju prethodnih odgovora, mislite li da su iznesene tvrdnje točne? Na temelju kojih pokazatelja?
- Korištenjem interneta istražite prizor ljudi koji se penju uz božićno drvce (prikazan na videu). Što možete na internetu pronaći o ovoj situaciji? Što se točno događa u videu?
- Što ste saznali?
- Jeste li pronašli neki izvor koji opovrgava početne tvrdnje? Koji? Zašto ovaj izvor smatraste pouzdanim?

Gdje je Dante u Paklu smjestio neodlučne?

Što se dogodilo?

Hrvatski saborski zastupnik ustvrdio je da je Dante Alighieri najdublje krugove pakla rezervirao za "neutralne", vjerojatno kao oblik kritike onoga što smatra neodlučnošću vlade kojoj je njegova stranka u opoziciji. Izjava da su "najdublji", ili alternativno, "najyrući" krugovi Pakla rezervirani za neodlučne, često se pojavljivala u popularnoj kulturi i pripisivana je mnogim začetnicima, obično pogrešno. U političkoj se raspravi ova tvrdnja često koristi za kritiziranje političara za koje se smatra da nisu dovoljno odlučni.

Zapravo, ova tvrdnja sadrži iničinjeničnu pogrešku jer se referira na književno djelo koje je začetnik prikazivanja Pakla kao podijeljenog u "krugove" – ep iz 14. stoljeća "Pakao" Dantea Alighierija. Cjelovita verzija epa je dobro poznata i opsežno analizirana već stoljećima, a poznato je da autor ni najdublje krugove pakla nije opisao kao „vruće“, niti kao rezervirane za „neodlučne“.

U čemu je bio problem?

Krugovi pakla su opće mjesto u kulturi. Ali:

- Jesu li krugovi negdje opisani? Je li im pripisana strukturu na koju se može pozvati? Postoji li opis tko je u "najdubljim" krugovima Pakla?
- Na koji se sustav vrijednosti odnosi referencirano književno djelo? Opisuje li se neodlučnost kao grijeh u ovom sustavu vrijednosti?

Izvori koji su objavili dezinformacije

- <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/hdz-om-upravljuju-mracne-sile-celnik-mosta-ogorcen-potezima-hdz-a-tvrdi-da-premijera-uopće-ne-zanima-kriminal-u-agrokoru-nego-tko-ga-prijavljuje/5980526/>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <https://faktograf.hr/2017/05/02/petrov-dante-neutralne-rezervirao-najmracnije-krugove-pakla/>
- <https://quoteinvestigator.com/2015/01/14/hottest/>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Nakon što pokažete dio objavljenog intervjuja Bože Petrova (gdje tvrdi da je Dante Alighieri najdublje krugove pakla rezervirao za "neutralne"), zamolite svoje studente da odgovore na neka pitanja u vezi s danom izjavom, kao i kako otkriti je li zavaravajuća.

- Gdje je objavljen intervju? Što znate o ovom izvoru vijesti i informacija?
- O čemu govori ovaj intervju? Što je s ovom tvrdnjom da je Dante Alighieri najdublje krugove pakla rezervirao za "neutralne", je li istinita?
- Tko iznosi tvrdnju? Na koji se događaj ili postupak pritom referira?
- Na temelju prethodnih odgovora, mislite li da su tvrdnje točne? Na temelju kojih pokazatelja?
- Koristeći internet, istražite više o Dantevom Paklu. Što možete pronaći o njegovim krugovima? Jesu li najdublji krugovi rezervirani za "one neutralne"?
- Jeste li pronašli neki izvor koji opovrgava početnu tvrdnju? Koji? Zašto ovaj izvor smatrate pouzdanim?

Liječenje depresije šetnjama u prirodi

Što se dogodilo?

Hrvatski saborski zastupnik objavio je sliku šume s natpisom „OVO JE ANTIDEPRESIV“, supostavljenu sa slikom tableta s natpisom „OVO JE CJELOŽIVOTNA OVISNOST“, tvrdeći zapravo da se depresija može izlječiti ugodnim iskustvima i da se ne treba tretirati medicinski.

Ivan Pernar, član populističke političke stranke Živi zid, izašao je u javnost s nekoliko kontroverznih tvrdnji o zdravlju. U ovom konkretnom, stvorio je svojevrsni mem, uspoređujući sliku tableta (s prikazom lijekova općenito) i bujne šume. Natpis na slici, napisan u prepoznatljivom "mem" tipu i formatu, glasi: Ova [šuma] je antidepresiv. Te su [tablete] cjeloživotna ovisnost.

Implikacija mema je da lijekovi nanose više štete nego što lječe, jer uzrokuju dugotrajnu kemijsku ovisnost, dok priroda ima lijekoviti učinak. Međutim, ova se tvrdnja konkretno odnosi na depresiju, tj. tvrdi da je depresija izlječiva boravkom u prirodi, nasuprot uzimanju lijekova za depresiju, koji su uzrok ovisnosti. Međutim, time je Pernar zanemario znanstveni konsenzus da je depresija psihijatrijsko stanje koje se uobičajeno liječi lijekovima.

U čemu je bio problem?

Priroda je zasigurno korisna za ljudsko zdravlje, uključujući psihološku dobrobit. Ali:

- Je li depresija samo tuga ili dublji poremećaj? Postoji li znanstveno prihvaćena definicija pojma depresije?
- Zašto se depresija liječi konvencionalnim lijekovima? Postoje li razlozi da postoje tablete posebno za lječenje depresije?
- Postoje li rizici od štetnih učinaka zanemarivanjem konvencionalne terapije depresije? Jesu li rizici veći od koristi?

Izvori koji su objavili dezinformacije

- <https://www.index.hr/vijesti/clanak/ja-bolujem-od-depresije-pernaru-prestani-dok-se-netko-nije-ubio/2047265.aspx>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <https://www.index.hr/vijesti/clanak/znanstvenici-objasnili-koliko-su-opasne-pernarove-objave-o-depresiji-na-fejsu/2047916.aspx>
- <https://icd.who.int/browse10/2010/en#F33>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Nakon prikazivanja snimke zaslona objave Ivana Pernara, zamolite učenike i učenice da odgovore na neka pitanja:

- Gdje je objavljen mem? Što znate o ovom izvoru (profil privatne društvene mreže)?
- Što „mem“ ili „meme“ znači?
- Tko iznosi tvrdnju u ovom slučaju? Može li se ovaj izvor smatrati pouzdanim?
- Postoje li dodatni dokazi koji se nude za tvrdnju? Ako da, koji?
- Na temelju prethodnih odgovora, mislite li da je tvrdnja točna? Na temelju kojih pokazatelja?
- Korištenjem interneta istražite više o psihijatrijskom stanju spomenutom u ovom memu i o tome kako se lječi kada se dijagnosticira. Što ste saznali?
- Jeste li pronašli neki izvor koji razotkriva ono što tvrdi mem? Koji? Zašto ovaj izvor smatrate pouzdanim?

Njemačka

stara godina, Dortmund,

što se dogodilo?

Prema Ruhr Nachrichten (regionalne novine iz Dortmund-a): „Između 18.45 i 01.30 sati uglavnom su se mladi stranci kretali u velikim i malim grupama kroz središte grada. Na trgu Leeds stvorili su veliku skupinu od najmanje 1000 ljudi. Pirotehnička sredstva su baćena u masu i na policiju. Na centralnom kolodvoru neznanac je ispalio novogodišnju raketu na beskućnika i teško ga ozlijedio. Iz Kleppingstraße, vatrogasci su morali ugasiti goruću ogradu crkve Reinoldikirche. Nije bilo seksualnih napada kao prije godinu dana u Kölnu.“ (<https://www.ruhr-nachrichten.de/Nachrichten/Dortmund/Wie-Medien-die-Silvesternacht-fuer-Hass-Aufbau-nutzen-55127.html>)

U čemu je bio problem?

Lokalne vijesti namjerno su izokrenute lažnim sadržajem s ciljem stvaranja straha. Došlo je do brzog širenje lažnih vijesti, međunarodno izvještavanje, prijetnje novinarima.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- <https://www.breitbart.com/europe/2017/01/03/dortmund-mob-attack-police-church-alight/> (USA)
- https://www_wochenblick_at/silvester-in-dortmund-allahu-akbar-und-kirchenbrand/ (Austria)

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/breitbart-news-eskalation-in-dortmund-14605813.html>
- <http://www.bpb.de/gesellschaft/medien-und-sport/fake-news/246764/falschmeldungen-auf-denkleinkrieg-lassen-wir-uns-nicht-ein>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Strukturirana diskusija o okolnostima i mogućim načinima prepoznavanja dezinformacije ili problematičnosti u samom izvoru vijesti.

Njemačka političarka iz stranke zelenih navodno brani ubojstvo studentice

Što se dogodilo?

Političarka Petra Klamm-Rothberger objavljuje tweet u kojem pokazuje razumijevanje za počinitelja ubojstva rekavši: „U domovini počinitelja, silovane žene osuđuju se na smrt. Stoga ju je nakon silovanja morao ubiti. Moramo razumjeti ove kulturno-razlike.“ Ispostavilo se da je tweet, pa čak i postojanje silovane a zatim ubijene žene, bio lažan.

U čemu je bio problem?

Ova je fikcija proizašla iz nečijeg mišljenja i prezentirana kao tvrdnja političarke. Svrha tweeta nije bila poznata, ali stranice za provjeru činjenica su utvrdile da je izvor bio sumnjiv, a zatim i lažan.

Izvori koji su objavili dezinformaciju

- Tweet više nije dostupan, ali je uhvaćen u slikovnim materijalima "Fake News & Social Bots" (Niedersächsisches Kultusministerium, Deutschland)

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <https://www.mimikama.at/allgemein/petra-klamm-rothberger-fake/>

Ideje i zadaci za rad u učionici

Strukturirana diskusija o okolnostima i mogućim načinima prepoznavanja dezinformacije ili problematičnosti u samom izvoru vijesti.

“Suncu je svejedno”

Što se dogodilo?

Političarka Beatrix von Storchs (Alternativa za Njemačku) reagirala je na objavu političarke iz Stranke zelenih na Twitteru, koja je isticala učinke klimatskih promjena na nedavne vremenske prilike, vulgarnom izjavom koja se završava riječima "suncu je svejedno".

U čemu je bio problem?

Na ovaj način, Beatrix von Storch neizravno poriče ljudski utjecaj na klimatske promjene, a manjak znanstvenih dokaza nadoknađuje vulgarnim jezikom koji pobuđuje emocije čitatelja.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- https://twitter.com/beatrix_vstorch/status/1024188890603835392?lang=de

Ideje i zadaci za rad u učionici

Evaluacijska diskusija o dokazima u korist postojanja klimatskih promjena i njihovih uzroka u ljudskom djelovanju, i tvrdnji da taj fenomen ne postoji ili barem nije uzrokovan ljudskim djelovanjem.

“Messereinwanderung” ("Imigracija s noževima")

što se dogodilo?

Parlamentarna grupacija njemačke stranke AfD (Alternativa za Njemačku) objavila je videozapis na svojoj web stranici i na Facebooku koji prikazuje slučajeve "napada nožem" stranaca na njemačke državljanе. Video s naslovom "Karte des Schreckens" ("karta terora") također pruža određene statistike koje podcrtavaju zalaganje AfD-a za podizanje svijesti o lošem utjecaju i teroru stranaca i migranata na Njemačku.

U čemu je bio problem?

Navodno počinjeni veći broj nasilnih zločina od strane imigranata je posljedica selektiranja statističkih podataka i nepouzdane interpretacije koja ignorira zločine koje su počinili njemački državljanи.

Izvori koji su objavili dezinformacije

- <https://www.afdbundestag.de/messereinwanderung-2/> (Njemačka)
- <https://de-de.facebook.com/alternativefuerde/posts/-die-karte-des-schreckens-deutschland-einig-messer-land-es-ist-unfassbar-kein-tag/1913363202027343/>

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <http://faktenfinder.tagesschau.de/inland/messer-delikte-101.html> (Germany)

Ideje i zadaci za rad u učionici

Provedite diskusiju o dokazima u korist tvrdnji da je imigracija povezana s većim stopama nasilnih zločina. Na koji način se takve tvrdnje iznose? Podupiru li ih službeni izvori podataka, poput policijskih?

“Islamizacija Europe”

što se dogada?

Desno-populistički mediji predviđaju da će takozvana islamizacija Europe proisteći iz namjerno kontrolirane imigracije muslimana.

U čemu je problem?

Predviđanja se ne zasnivaju na znanstveno prikupljenim podacima i pripadaju domeni teorija zavjere.

Izvori koji objavljuju dezinformacije

- <https://www.compact-online.de/forscher-rechnen-volksaustausch-vor-75-millionen-muslime-in-eu-bis-2050-grenzschiessung-zwecklos/> (Njemačka)

Izvori koji su reagirali i ispravili dezinformacije

- <http://www.bpb.de/lernen/projekte/270414/verschwoerungstheorie-islamisierung> (Njemačka)
- <https://correctiv.org/faktencheck/artikel-faktencheck/2017/09/22/von-einem-rechten-narrativ-und-zahlen-zweiter-teil> (Njemačka)